

LUNDEHUNDEN

Svenska Lundehundsällskapets medlemstidning

NR 1 - 2024

Redaktionens ord ...

HÄR kommer ett rykande färskt nummer av Lundehunden.

I detta årets första nummer har vi traditionsenligt redovisningen av Årets Lundehund samt 2023 års valpar.

Vi återkommer också med en utförlig rapport från nordiska mötet i höstas. Samt resultatet av enkäten om Lundehundens hälsa.

Det finns även information om några kommande händelser för oss "Lundehundare" såsom årsmötet 14 april, rasspecialen i Sävsjö 18 maj, Gottåsträffen 28-30 juni samt Lundehunddagarna på Väroy 11-14 juli.

Utöver ovanstående så finns det en hel del "smått och gott" i tidningen. Vi hoppas att innehållet är så pass varierat så att alla hittar något att läsa!

Tittar vi sedan lite framåt så påminner vi om att detta är det tredje av fyra nummer som alla medlemmar kommer att få. Vår uppfattning är som vi skrivit tidigare att de som fortsatt väljer att få tidningen på papper måste betala en högre avgift än de som väljer att bara ha den digitalt. Det går inte att bortse från att det kostar för tryck och porto att ge ut en papperstidning.

Och när det gäller kostnadsbilderna för att ge ut tidningen på papper så har portokostnaden visat sig vara en ordentlig utmaning. Tidigare papperstidningar har kostat ca 12 kr per ex att distribuera. Nu mer har Postnord tagit bort den prislistan vi då kunde använda oss utav som avtalskund hos Postnord. Nu är vi hänvisade till en annan prislista vilket innebär en portokostnad på 20 kr per nummer, dvs 80 kr per år. Vi "vänder nu på varje sten" för att hitta vägar till en lägre distributionskostnad. Fortsättning följer i denna fråga...

Vi hoppas i alla fall att ni kommer att gilla detta nummer och kom ihåg att vi behöver tips med förslag om vad vi ska skriva om i kommande nummer.

Svenska Lundehundsällskapet

Ordförande ordforande@lundehund.se

Carina Jansson

Vice ordförande mimmi@lundehund.se

Ann-Christine »Mimmi« Eriksson

Kassör kassor@lundehund.se

Susanne Gunnarsson

Sekreterare/Suppleant sekreterare@lundehund.se

Peter Wittzell

Ledamot Vakant

Ledamot Vakant

Suppleant barbro@lundehund.se

Barbro Röken

Suppleant ursula@lundehund.se

Ursula Nyman

Valberedning valberedning@lundehund.se

Claes Eklund -sammankallande

Olle Mårtensson

Marie Ström

Revisor revisor@lundehund.se

Mats Ågren

Carina Lundgren

Revisorssuppleant revisor@lundehund.se

Ingegerd Jansson

Christer Asplund

Webmaster webmaster@lundehund.se

Ingegerd Jansson, +46709392164

Hemsida www.lundehund.se

Medlemsavgift för 2023

Fullbetalande medlem 300kr

Familjemedlem 150kr

Se nedan för kontonummer Bankgiro/Bankbetalning

LUNDEHUNDEN

Redaktionen redaktion@lundehund.se

Ansvarig utgivare Carina Jansson

Redaktionen i övrigt består av styrelsen.

Tryck Ljungbergs Tryckeri

ISSN 2000-012X

Manusstopp nr 1. 15 feb, nr 2. 15 maj, nr 3. 15 aug, nr 4. 15 nov.

Manusstopp för nästa nummer 15 maj. 2023

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera i insänt material. Vi vill ha bilder i obeskuret skick och med hög upplösning. Ange fotografens namn liksom dennes tillstånd till publicering. Ange namn på hund/ar och ev. personer.

Annonspriser

Uppslag 1 800 kr Helsida 1 000 kr

Halv sida 500 kr Kvarts sida 250 kr

Medlemmar annonserar för halva priset

Annonser ska betalas i förväg till SLS:

Bankgiro 5207-1594

IBAN SE0380000832796933780956

Bic SWEDSESS

Swish 123 156 1703

Kom ihåg att ange ditt namn och vad betalningen avser så underlättar det.

UR INNEHÅLLET ...

- 5 2023 års valpar
- 6 Rapport från Nordiska mötet
- 8 Årets Lundehund 2023
- 11 Rasspecialen i Sävsjö 2024
- 12 Inventeringen 2023
- 14 Hjärtekrossande valpkull
- 17 Gottåsa träffen 28-30 juni 2024
- 18 Lundehunddagene 2024 på Værøy
- 19 Varför finns korsningsprojektet?
- 21 Eli - en lundehund i Kanada
- 22 Sök Hundstipendiet: En helg på slottet!
- 23 Att köpa och sälja hund

Omslagsbilden:
»Koviks Charmige Ceasar« i
snön.
Ägare och Fotograf: Ulf Ahlquist

Baksidabilden:
»Godhunden Climbing Mumrik«
Ägare och fotograf:
Hanna Munkhammar

Sidmarkeringsbilden:
Waggietails Shima & Hoshi
Fotograf: Ursula Nyman

Ordförandes ord ...

NU när våren äntligen har kommit och solens strålar börjar värma våra ansikten, känner vi vårkänslor i luften.

Naturen vaknar till liv, fåglarna sjunger, och jag kan inte låta bli att njuta av synen på hundarna som sprudlar av energi i den varma solen, redo att leka och springa fritt på gröna ängar.

Detta nummer av Lundehunden är det tredje sedan styrelsen tog över tidningen. Vi har haft en intensiv period med många lärorika och roliga upplevelser under arbetet med att producera tidningen. I november 2023 genomförde vi en enkätundersökning för att samla in info om Lundehundens hälsotillstånd, och resultatet har nu sammanställts och redovisas i detta nummer av tidningen. Det kommer även att publiceras på vår hemsida.

Det är fantastiskt att så många som 189 hundägare (av totalt 347 utskickade mail, efter att ha räknat bort exporterade hundar) har deltagit i enkäten och visat sitt engagemang för Lundehundens välbefinnande.

Vårt digitala årsmöte kommer att äga rum den 14 april, och mer information kommer att finnas tillgänglig på vår hemsida.

Därefter ser vi fram emot vår årliga rasspecial (utställning) med Tina Permo som domare på Sävsjö Camping den 19 maj. Anmälan sker i år digitalt genom SKK utställning, vilket vi tror kommer vara positivt för deltagarna.

Vi hoppas att få ta del av era spännande berättelser, resor, tävlingar och bilder till tidningen. Era historier gör Lundehunden levande och engagerande för oss alla.

Carina

ANSÖK OM BIDRAG FÖR:

Som medlem har du möjlighet att ansöka om bidrag för olika ändamål. Här är de bidrag vi erbjuder:

BPH-prov:

Om du planerar att genomföra BPH-provet kan du ansöka om att få tillbaka 400 kr av provavgiften genom fonden. Syftet med BPH är att kartlägga hundars personlighet och mentalitet samt bidra till ökad kunskap om hälsosam avel.

Insemination:

Om du ska inseminera din tik kan du ansöka om ett bidrag på 1500 kr från fonden. Observera att varje tik endast kan få bidraget en gång, och ansökan måste godkännas av styrelsen innan inseminationen genomförs.

Obduktion:

Om din hund avlider hastigt och utan tydlig diagnos kan du ansöka om bidrag för att täcka hälften av kostnaden för obduktionen. Genom att obducera fler hundar kan klubben få mer tillförlitlig information om dödsorsakerna för att förbättra hundarnas hälsa och avelskvalitet.

Ansök om bidrag

Om du är intresserad av något av dessa bidrag kan du ansöka genom att fyll i formuläret under fliken blanketter.

STÖD FONDEN FÖR FRISKA LUNDEHUNDAR

Om du vill bidra till att främja hundens hälsa och välbefinnande kan du skänka ett ekonomiskt bidrag till Fonden. Pengarna går till att stödja forskning och utbildning som bidrar till att förbättra kunskapen om rasens hälsa och genetik.

Tillsammans kan vi göra en skillnad och bidra till en friskare och starkare lundehundspopulation!

Du kan stödja oss genom att skänka ett bidrag via följande betalningsalternativ:

Bankgiro 5207-1594

Swish 123 156 17 03

Märk inbetalningen med »Fonden« och ditt namn.

2023 års valpar

Förra året var ett dåligt år för valpfödslar i Sverige. Bara 19 valpar kom till världen 2023, en liten ökning från 15 valpar 2022. Vi håller tummarna för att 2024 blir ett bättre valpår

Svenskfödda valpar 2023

Zavannahs Lunde 2023-02-03

Far	Mjöskastellets Eine	NO37112/18	
Mor	Häggetorps Lunde Noelle	SE28630/2021	
H	Zavannahs Lunde Charlie	SE17414/2023	Ekerö
T	Zavannahs Lunde Clara	SE17415/2023	Norge
H	Zavannahs Lunde Casper	SE17416/2023	Älvkarleby
T	Zavannahs Lunde Cleo	SE17417/2023	Karlshamn

Into The Wild 2023-08-12

Far	Mjöskastellets Dage	SE12251/2017	
Mor	Into The Wild Stolta Talita	SE44397/2019	
H	Into The Wild Alonso	SE42554/2023	Nykvamn
H	Into The Wild Ayrton	SE42555/2023	Mullhyttan

Storafossens 2023-10-05

Far	Lundehiets Bruno	NO43756/18	
Mor	Koviks Enastående Essie	SE13433/2017	
T	Storafossens Bianca	SE50846/2023	England
H	Storafossens Bernhard	SE50847/2023	Lysekil

Häggetorps Lunde 2023-11-27

Far	Brage Trym Av Kystflokken	NO45333/18	
Mor	Lundesommer Hekla	SE14881/2020	
H	Häggetorps Lunde Tyr	SE53324/2023	Norge
H	Häggetorps Lunde Tun	SE53325/2023	Norge
H	Häggetorps Lunde Teo	SE53326/2023	Arvika
H	Häggetorps Lunde Tim	SE53327/2023	Norge
T	Häggetorps Lunde Tola	SE53328/2023	Arvika
T	Häggetorps Lunde Totta	SE53329/2023	Norge

Into The Wild 2023-12-01

Far	Gillerts Danilo	SE26268/2022	
Mor	Dream Hippos Hedda Hallongrotta	SE47189/2020	
H	Into The Wild Nikola	SE53271/2023	Lund
T	Into The Wild Ninni	SE53272/2023	Hurva

Waggietails 2023-12-10

Far	Mjöskastellets Dage	SE12251/2017	
Mor	Lundesommer Lily Of The Valley	SE26493/2022	
H	Waggietails Hoshi	SE10113/2024	Strängnäs
T	Waggietails Shima	SE10114/2024	Lund

Gillerts 2023-12-31

Far	Gillerts Bore	SE18788/2021	
Mor	Gillerts Cindra	SE63502/2021	
H	Gillerts Eyvind	SE12025/2024	Jokkmokk

LUNDEHUNDEN NR 1 - 2024

Importerade hundar

Vorkosmia	2022-11-05	
Far	Ching	SE42631/2020
Mor	Vivid Dancer Of Vorkosmia	NHSB3120364
H	Blameless Flames Of Vorkosmia	SE25750/2023 Alvesta

Lyrpys	2023-03-03	
Far	Lundeheim's Idi Achak Emblaso	NO58420/21
Mor	Linesviken's Trymi Io-Freyjadotter	NO32891/16
H	Lyrpys Trulls	SE32526/2023 Oskarström

Brightness Of Aurora	2023-03-04	
Far	Jib	DK14963/2022
Mor	Dream Hippos Goa Nellie	SE46340/2019
T	Brightness Of Aurora Blissful Kajsa	SE35914/2023 Jönköping
T	Brightness Of Aurora Blooming Elise	SE43430/2023 Karlstad

Keilen Anja Norge 2023-06-19

Far	Alpha	NO35181/20
Mor	Lundesommer Grid	NO32864/20
H	Tjeld Gridsønn	SE42588/2023 Gällivare

Stort GRATTIS till födda valpkullar hos...

Gillerts kennel

Den 31 December 2023
Gillerts Bore och
Gillerts Cindra fick
1 hanvalp hos Åsa
Häggröm.

Foto: Åsa Häggröm

Storafossens kennel

Den 5 Oktober 2023

Lundehiets Bruno & Koviks
Enastående Essie
Fick 6 valpar, 3 tikar & 3
hanar hos
Anja Norrthon.

Foto: Anja Norrthon

Canviva's kennel

Den 5 Mars 2024

Heierås Æssa och Gillerts
Arabeske fick
2 tikvalpar hos Elin
Malmqvist

Foto: Elin Malmqvist

Rapport från nordiska mötet

Mötet Nordisk Lundhund Union för norsk lundehund hölls i Tautra, Norge, mellan den 23–25 november 2023. Representanter från Danmark, Sverige, Finland, Färöarna och Norge deltog för att diskutera och utbyta information om lundehund populationen i respektive land.

Text Carina Jansson

Kortfattad status per land

Sverige: Antalet lundehundar i Sverige har minskat de senaste åren och uppskattas nu vara runt 150. För närvarande pågår en inventering av lundehundar, det exakta antalet hundar kommer fastställas efter inventeringens slut.

Finland: Det finns uppskattningsvis ca 100 lundehundar i Finland, men en officiell inventering har inte genomförts på flera år.

Danmark: Det finns 63 lundehundar, inklusive 13 på Färöarna. Antalet danska uppfödare är för närvarande lågt, vilket leder till en begränsad tillgång på valpar. Det finns ett behov av att importera valpar för avel.

Norge: Det finns ca 1090 lundehundar, varav 94 är projekthundar. Det exakta antalet kommer att fastställas efter inventeringen 2024.

Under mötet diskuterades också åtgärder

- Vi bör utveckla bättre praxis för ömsesidig information när vi exporterar valpar över gränserna.
- Det är planerat att genomföra en gemensam hundräkning/inventering i alla nordiska länder år 2026 med gemensamma kärnfrågor, och så de enskilda länderna lägga till frågor som är relevanta för landet.

Orientering om pågående hälsoprojekten i Norge:

Jukkeprosjektet

Cirka 44% av tikarna upplever perioder av krampaktigt beteende. För att undersöka detta mönster och möjliga orsaker genomfördes ett miniprojekt 2022 av NLK. Tikägarna bjöds in att svara på en digital enkät och frågor om juckande ingick i 2022 års. Resultaten visade att antalet dagar och graden av stress varierade betydligt bland tikarna./ i förhållande till löptiden, där ca 52% hade anfall inom 10 veckor före löpet, medan 33% upplevde dem vid andra tidpunkter och/eller att de varierade. Oroande var att 13% rapporterade juckande under löpet. Det togs blodprover från 8 tikar under perioder med svåra juckningar. Resultaten var inte entydiga och uppföljning med nya blodprover kommer att göras under perioder utan juckande samt efter ändrad kost. En preliminär rapport publicerades i Lundehund Nytt nr 1 2023. Under 2023 har ett urval tikar även getts specialdiet för att undersöka om detta kan ha en positiv effekt på de mest drabbade fallen. Resultaten av denna studie är ännu inte klara.

Kapselprojektet

Kapselprojektet är ett samarbetsprojekt mellan NLK och Ellen Skancke från NMBU. Syftet med projektet är att undersöka möjligheten att upptäcka fysiska förändringar i

tarmen hos lundehundar som inte visar synliga symtom på mag-tarmsjukdom. Detta görs genom att använda en kapselskopi. Resultaten från kapselskopi kommer att jämföras med data från ultraljud.

Under 2023 har 10 hundar undersökts med kapselskopi för projektet. Resultaten från dessa undersökningar har analyserats och eventuella uppföljningsstudier är för närvarande under granskning. Vi förväntar oss att resultaten kommer att publiceras i en referentgranskad vetenskaplig tidskrift under 2024.

Korsning projektet

Under mötet presenterades information om projektet och dess framsteg. Totalt föddes 94 valpar inom projektet. Alla projekthundar genomgår en hälsokontroll (ögonlysning, patella och HD-röntgen). Generellt sett är projekthundarna i god hälsa. Ingen av dem har hittills utvecklat IL (Intestinal Lymphangiectasia), och förekomsten av patella grad 1 eller 2 patella är i linje med den som finns hos renrasiga norsk lundehundar. När det gäller ögon diagnoser har 7 projekthundar påvisats katarakt, varav tre av dessa hundar under 4 år och resterande (27%) var äldre. Dessa resultat är bättre än för renrasiga norsk lundehundar, där ca 67% utvecklar katarakt efter 4 års ålder. När det gäller

	Efter krysn med Buhund		Efter krysn med ISF		Efter krysn med nobs		Totalt	
	Kull	Valper	Kull	Valper	Kull	Valper	Kull	Valper
F1	3	12	2	4	1	4	6	20
F2	10	42	2	8			12	50
F3	5	19	2	5			7	24
Sum	18	73	6	17	1	4	25	94

HD (höftledsdysplasi) har 65% av projekthundarna fått A eller B, medan 27% har påvisat C och 8% D. Av de undersökta hundarna har 21% påvisats med C-höfter. Det är dock viktigt att notera att ingen av projekthundarna med C- eller D-höfter har några fysiska åkommor.

Utöver hälsoundersökningar genomgår projekthundarna även fotografering, mätning, vägning och beskrivning med hjälp av ett detaljerat formulär. Resultaten från dessa dokumentationsformulär har digitaliserats och utgör underlaget för beräkning av ett viktat numeriskt betyg för exteriör liknande norsk lundehund. Dessa resultat kommer att presenteras i en kandidatuppsats skriven av Fanny Margrethe Karlsen vid NMBU och publiceras i Lundehund Nytt under 2024.

Öppning av stamboken

Den 18 oktober 2022 godkände NKK öppnandet av stamboken för lundehundar för utvalda F3-hundar i NLK:s korsningsprojekt efter en ansökan från NLK. För att bli registrerade måste de relevanta hundarna uppfylla kraven på hälsa, mentalitet och exteriör samt uppnå minst betyget "Very Good" vid inmönstringen. Under 2023 registrerades tre hundar i rasen: Pan B3 av Vinterskogen, Gohunden Egon B3 och Hrafnir I3 av Revehjerte. Dessa hundar kan nu användas i avel på samma sätt som andra lundehundar inom rasen. Under 2023 fick Pan tre kullar med sammanlagt 12 valpar, och Hrafnir fick också tre kullar med totalt 9 valpar.

Tillgång till mönstrade hundar utanför Norge

NLK rekommenderade 2023 att de inmönstrade hundarna helst ska användas för avel i Norge och att endast 1/4 av avkommorna skulle exporteras till andra länder. På grund av att Pan och Hrafnir har haft flera kullar med norska tikar kan detta krav nu lättas något, vilket möjliggör en mer måttlig avel med utländska tikar. Samma möjlighet gäller även för Gohunden Egon B3 i Tromsø, eftersom han har fått betydligt färre förfrågningar från lokala tikar. Uppfödare i de nordiska länderna uppmantras att använda avkommor till inmönstrade hundar i sin avelsverksamhet.

Stressprojektet i Danmark

Danmark har sammanfattat kunskapen om stress hos hundar i en rapport. Faktorer som egenskaper hos stress hos hundar, möjliga utlösande faktorer, förebyggande och "behandling" belyses. Det återstår fortfarande en del arbete med innehållet och rapporten kan eventuellt användas på uppfödarmöten.

Kan vi samordna oss för fler lundehundar – för nordisk avel och uppfödarträffar?

Det finns en önskan att öka kunskapen om avel och hållande av lundehundar i de nordiska länderna. I Norge har man positiva erfarenheter av regionala träffar för

lundehundsägare "Tillsammans för flera lundehundar", med fokus på nätverkande och hållbar avel med bevarandeperspektiv. NKL/ASU kan tänka sig att arrangera liknande träffar utanför Norge.

Danmark deltar i planeringen med NLK och SLS "Tillsammans för flera lundehundar" i södra Sverige (hösten 2024) för svenska och danska lundehundsägare. NLK via ASU ansvarar för programmet i samarbete med SLS.

Internationella utmaningar

Kontakten med lundehund organisationerna i Europa och USA har minskat under pandemin, vilket har resulterat i färre uppfödare och hundar. Vissa länder har också infört krav på testning av avelsdjur, vilket kan göra det svårt att föda upp lundehundar. Ett specifikt oroande krav är att hundar som bär på LEPREL1-genen, som är kopplad till utvecklingen av IL (intestinal lymfangiectasi), bara får paras med hundar som är fria eller heterozygota för denna gen. NLK:s forskning visar att majoriteten av hundarna är homozygota bärare av genen, vilket kan göra det omöjligt att föda upp rasen om detta krav införs.

I Schweiz och Österrike har kravet på LEPREL1-test införts, vilket gör aveln omöjlig i dessa länder. Kravet anses vara meningslöst och destruktivt för avelsarbetet på rasen, eftersom det finns fall där hundar som är homozygota fria från LEPREL1-genen har drabbats av IL. ASU i Norge arbetar med DNA-tester för att motbevisa användningen av LEPREL1-testet som ett genetiskt test för IL.

För att vidta åtgärder kommer NLK på ASU att erbjuda en digital föreläsning om Conservation breeding med fokus på korsningar och Norsk RAS under 2024. Dessutom planeras ett seminarium om hållbar uppfödning av lundehundar 2025 i Tyskland, där olika experter kommer att bjuda in.

Nästa möte i Nordiskt nätverk för norsk Lundehund

Det nordiska samarbetet kommer att fortsätta att utvecklas, och Island och Färöarna välkomnas att gå med i nätverket. Nästa möte i det nordiska nätverket för norsk lundehund planeras att äga rum i Danmark i oktober-november 2024

LUNDEHUNDEN BEHÖVER DIG...

- ...som har något att berätta om lundehunden
 - roligt, intressant, tankvärt, tips, erfarenheter etc.
 - redaktionen väntar på ditt bidrag!
- Skriv ner, ta en bild och skicka till redaktion@lundehund.se

Årets Lundehund 2023

ÅRETS UTSTÄLLNING

1, Gillerts Bore 131p
Ägare och fotograf Åsa Häggström

2, Boromir Penny Phantomfaxe 124p
Ägare och fotograf Siv Kvarnström

3, Boromir Tezzla Turfaxe 113p
Ägare och fotograf Ann-Christine "Mimmi" Eriksson

4, Boromir Jutta Jinxfaxe 54p
Ägare Siv Kvarnström, Fotograf Studioexpress

5, Gillerts Bliss 50p
Ägare och fotograf Åsa Häggström

Årets Lundehund 2023

6, Gillerts Belina 44p
Ägare och fotograf Åsa Häggström

7, Gillerts Cindra 36p
Ägare och fotograf Åsa Häggström

8, Hæggetorps Lunde Niilas 32p
Ägare och fotograf Åsa Häggström
Samt vinnare av TRÖSTEPOKALEN

ÅRETS VETERAN

1, Pine Garden's Prince Phantom 87p
Ägare Helene Lindqvist,
Fotograf Siv Kvarnström

2, Boromir Laura Lurifaxe 30p
Ägare och fotograf Siv Kvarnström

Årets Lundehund 2023

ÅRETS AVELHUND

På delad första plats

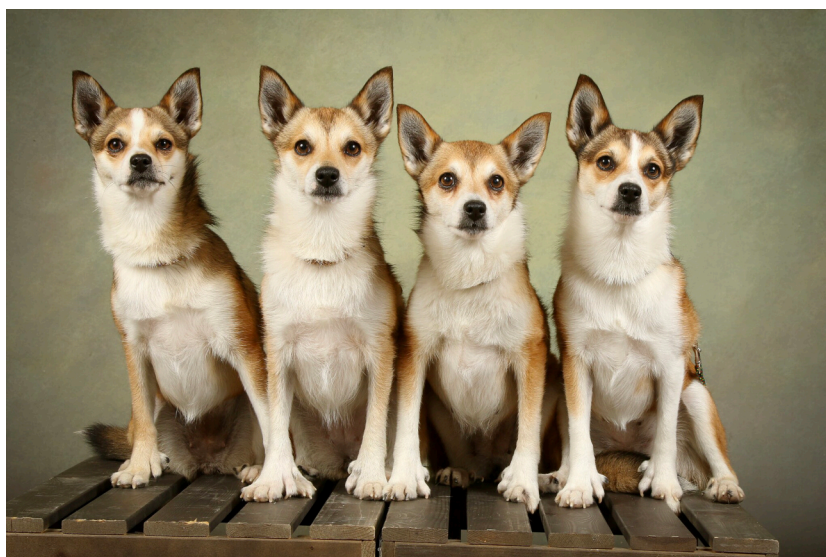

1, Pine Garden's Prince Phantom 116p
Ägare Helene Lindqvist , Fotograf Siv Kvarnström

1, Boromir Laura Lurifaxe 116p
Ägare och fotograf Siv Kvarnström

ÅRETS UPPFÖDARE

1, Boromir Kennel 116p
Ägare och fotograf Siv Kvarnström

Svenska Lundhundsällskapet gratulerar till alla fina resultat, vinnarna får ett diplom i brevlådan.

Rasspecialen i Sävsjö 2024

Varmt välkomna till vår utställning

Lördag 18 Maj 2024

Plats: Sävsjö camping

Domare: Tina Permo

Anmälningavgift:

Valpar 4–6 mån 200 kr, inofficiell

Valpar 6–9 mån 200 kr, inofficiell

Junior 9–18 mån 350 kr

Unghund 15–24 mån 350 kr

Öppen 15 mån > 350 kr

Champion 24 mån 350 kr

Veteran 8 år > 350 kr

Kryptklass gratis

Hundar över 10 år gratis

De som vill tävla i **kryptklass** (gratis) och **hundar över 10år** (gratis) anmäler till styrelsen@lundehund.se

Utländska utställarna ska kopia på stamtavlan skickas till SKK:s kansli compete@skk.se

Efter ordinarie utställning blir det barn med hund och gubbe med hund 30 kr, anmäls i vårt sekretariat

Sista anmälningdag lördag 27 april kl 12:00

Anmälan: <https://hundar.skk.se/internetanmalan/Start.aspx>

Anmälan är bindande.

Gemensam middag på lördag kväll...

Mer info kommer på hemsidan: www.lundehund.se

Passa på att redan nu boka stuga eller husbils- /husvagnsplats på Sävsjö camping.

Sävsjö camping, Hägnevägen 15, Sävsjö

Tfn: 0382-100 40 Mejl: camping@savsjo.se

Hemsida: <https://savsjo.se/turism/startside/savsjo-camping.html>

0382-100 40
camping@savsjo.se
campingsavjos.se

Inventering 2023

- för en *frisk* och *sund* lundehund

Svenska Lundehundsällskapet har genomfört en omfattande enkät om lundehundens hälsa. Syftet med enkäten är att få en bättre bild av hälsostatusen på Norsk lundehund.

Mellan 2010–2023 registrerades 427 hundar i SKK och Jordbruksverket. Av dessa registrerade hundar har 80 hundar exporterats till andra länder och 83 hundar importerats till Sverige. 145 avlidna hundar, samt 13 hundar med okänd status. Så med dessa siffror så har vi för närvarande i Sverige totalt 189 levande lundehundar.

Text: Carina Jansson

Deltagande hundar

Antalet hundar som beskrivs i enkäten uppgår till 189 st, av totalt 427 hundar som registrerats i SKK och Jordbruksverket. Det innebär att svar erhållits för ca 44 % av lundehundarna i Sverige. Av dessa var 102 tikar och 87 hanar. Av de deltagande hundarna i enkäten var 23 avlidna, med en genomsnittsålder på 7 år. De huvudsakliga dödsorsakerna var sjukdom, där 6 av hundarna dog till följd av IL, 5 hundar av cancer och 5 hundar av andra sjukdomar. En mindre andel (7st) av hundarna dog till följd av olyckshändelser eller av okänd orsak.

Majoriteten av de rapporterade hundarna ansågs vara sällskaps- eller familjehundar. Många av dem användes också för utställningar, avel, samt olika hundsporter som rallylydnad, nosework, och lydnad.

Enligt enkäten bedömer 119 ägare (64%) att deras hundar mår mycket gott, medan 32 ägare (17%) anser att deras hundar mår gott och 13 ägare (7 %) anser att deras hundar mår mycket dåligt.

Kastration

Av de deltagande hundarna visade det sig att 28 hundar (15 %) var kastrerade samt 3 kemiskt kastrerade hundar, varav 14 tikar och 14 hanar. Kastreringen har skett vid en genomsnittsålder av 5 år för både hanar och tikar. De vanligaste anledningarna till kastrering av hanarna var medicinska orsaker, beteenderelaterade orsaker och för tikarna var de vanligaste anledningarna till kastrering Medicinsk orsak 57% (18 hundar) samt livmoderinflammation.

Kryptorkism

När det gäller hanar med kryptorkism hade majoriteten 59 hanar (69 %) två normalt placerade testiklar, medan 20 hanar (23 %) hade ena testikeln nere i pungen och 6 hanar (7 %) hade inte fått ned någon av testiklarna. Endast 2 hanar hade problem med prostatasjukdom, vilket inträffade vid en genomsnittsålder av 5 år.

Skendräktighet

15 tikarna uppgavs vara skendräktiga, och av dessa blir 8 tikar skendräktiga efter varje lopp. Skendräktigheten påverkade vardagen för tikarna på olika sätt, som att de inte åt, vill vara nära sin ägare, grävde sig under huset och fastnade, samlade leksaker och blödde från spenarna.

Hälften av tikarna rapporterades ha ofrivilliga juckningar, varav 34 tikar (68 %) uppgav att detta skedde i samband med löpet. En kastrerad tik upplevde också ofrivilliga juckningar. Juckningarna rapporteras komma 1–2 månader före, under och efter löpet. Av tikarna besvarades 26 st av juckningarna, medan 7 tikar rapporterade "annat" såsom att tiken verkade skamsen och förvirrad över vad som hände.

Livmoderinflammation

10 av tikarna i enkäten hade behandlats för livmoderinflammation, och majoriteten av dessa har genomgått en operation. Genomsnittsåldern på tikarna som behandlades var över 5 år gamla.

Parning

37 hundar använts för avel, vilket resulterade i valpar för 15 tikar. 13 tikar har också gått tomma någon gång. En mindre andel av (4st) hanarna drabbades av problem vid parning.

Mag- och tarmproblem

67 hundar hade upplevt någon form av mag- eller tarmproblem, medan 34 hade haft Giardia. Ytterligare 7 hundar hade haft andra parasiter, bakterier eller virus. Diagnoser som ställdes av veterinär var framför allt Giardia, IL, PLE och andra parasiter, bakterier eller virus.

Tumörer/cancer

13 av hundarna (7%) hade fått diagnosen cancer, varav 90 % var av elakartad typ. Tumörer fanns i juver, hud, mage/tarm, äggstockar och bukspottkörtel.

Hud-/pälproblem

12 av hundarna (6%) rapporterades ha hud- eller pälproblem. De vanligaste problemen var pälsavfall, klåda och allergier. En del av hundarna hade också fått diagnoser som Alopecia X och ringorm.

Tänder

68 hundar (36%) hade tandproblem, såsom dålig tandkvalité, tandsten och tandlossning.

Ögon

I enkäten framkom att 16 hundar är ögonlysta och av dessa fick 11 hundar resultatet u.a. 15 av de deltagande hundar har någon gång haft problem med ögonen. Av de drabbade hundarna har 3 återkommande eller frekventa problem. Det har diagnostiserats olika ögonproblem som sår från skogspro-menader, allergi, inflammation på båda ögonen, bristande

tårproduktion, reva i hornhinnan och trånga tårkanaler.

Öronen

Vad gäller problem med öronen har 4 lundehundar haft öronproblem vid enstaka tillfällen och 2 av dessa hundar har fått utredning hos veterinären. De fick diagnosen öroninflammation och skräp i örat.

Skelettproblem

Skelettproblem förekom hos 2 av hundarna i enkäten. Likaså angavs för 6 hundar andra orsaker som frakturer i hasled, klobrott, artros, kohasighet, instabil och vinglig gång på grund av korsade bakben, sträckning och Patellaluxation. För 8 av hundarna fastställdes diagnosen av veterinär.

Olycksfall

30 av hundarna hade råkat ut för olyckor som krävde veterinärvård, inklusive klobrott, ormbett, bitskador från hundslagsmål och andra typer av olyckor.

Generella frågor

En mindre andel av hundarna, 17 st har genomgått BPH.

Majoriteten av hundägarna ansåg att deras hundar uppfyllde deras förväntningar när de valde rasen, men 36st upplevde vissa problem med hundens beteende. Vanliga problem var rumsrenhet, osäkerhet/rädslor, separationsångest, rädsla för skott/ljud, skällig/vaktbeteende, aggression mot barn/hundar och reserverat beteende gentemot främlingar.

Sammanfattning

Det största flertalet anser att hundarna är friska och att det är en underbar ras, och att de fortsätter med rasen. Användningsområdet är brett för vår allroundhund. De flesta i denna enkät anser att hundens allmäntillstånd är gott.

Slutligen ett varmt TACK till alla som besvarat enkäten! Vi har upplevt ett stort intresse för hälsofrågor och det känns lovande för vår ras att så många engagerar sig i arbetet för en frisk och sund lundehund!

Svenska Lundehundsällskapet

Kallar till ÅRSMÖTE

DIGIALT VIA ZOOM

START 14:00, INSLÄPP
FRÅN 13:50

APRIL

14
2024

Anmäl dig till styrelsen@lundehund.se
SENAST 31 MARS 2024

www.lundehund.se
Mer information kommer finnas på hemsida
ALLA MEDLEMMAR ÄR VÄLKOMNA!

Hjärtekrossande valpkull

Jag heter Anja Norrthon och har Storafossens kennel. Den här texten handlar om min senaste kull i höstas, som jag först blev så lycklig över för att sen bli helt förkrossad och vilja sluta med norsk lundehund och avel.

Men det kommer nog en kull till så småningom när jag kommit över det som hände.

Text och bilder: Anja Norrthon, Storafossens kennel

Min tik Kira fyllde sju år nu i januari så det här skulle bli hennes sista kull. Hon har haft fyra kullar innan och är en väldigt frisk och pigg tjej.

Till denna parning ville jag vaccinera henne mot herpes innan parningen, men kom på det för sent och vaccinet fanns inte att få tag på i Västra Götaland. Jag skulle bli tvungen att beställa, men då skulle det komma för sent för att Kira skulle ha nytta av vaccinet så jag skippade det, vilket jag har gjort någon gång tidigare utan att det hänt något.

När det var dags att åka för parning så var stormen Hans också här. Jag hade valt ut två hanar, men blev tvungen att ta mitt andra alternativ då det var trafik kaos i stora delar av västkusten och södra Norge. Jag har lärt mig sen tidigare att det är väldigt bra att ha två alternativa hanar för allting kan hända, som att den hane man sett ut blir sjuk eller inte vill

Anja och hennes nu 7-åriga Kira

para sig med tiken med mera.

Lyckade parningar

Allting gick dock väldigt fort och bra, två lyckade parningar på tre dagar.

Det är efter parningen det jobbiga kommer, väntan på om det har blivit något, det är ju ofta man läser och hör om att tikarna går tomma.

Efter någon vecka var jag övertygad om att hon var dräktig, hon ville inte ha mat, men oron satt kvar, det var ju hennes sista chans. Efter ytterligare några dagar kom tecken nummer två - Kira blir väldigt speciell när min man Vegard kommer in i samma rum som hon för då gnälls det, hon

fjäskar runt hans fötter, kissar på sig så fort han klappar henne, hon lägger sig på rygg och hon gnyr som hon inte sett honom på flera dagar, hon vill ha hundra procent av hans uppmärksamhet.

Valparna var planerade till den åttonde oktober, men de kom tre dagar tidigare! Jag var med min dotter i stallet när min mamma ringde mig och frågade om Kira har varit orolig och rastlös för mamma hade varit i väg några dagar. Nej, sa jag, mer hann jag inte för mamma sa ”nu föder hon!”

Allt var i ordning inför valpningen, men jag fick bråttom hem. Vegard hämtade mig och jag kom lagom till valp nummer två. Allting gick väldigt smidigt, men det har det alltid gjort med Kira.

Många valpar

När den fjärde var född hade det gått nästan en timme och Kira var som vanligt en duktig mamma. Vi började städa ur och bädda rent, men då såg jag en liten sammandragning till, skulle hon få fem? Ja, mycket riktigt kom den femte valpen. Alla låg och blev tvättade när jag såg ytterligare en sammandragning. Först trodde jag inte att det var en sammandragning, men nummer sex kom snart därefter. Fyra hanar och två tikar. Det är inte så ofta som det händer.

Olika känslor strömmade genom kroppen: rädsla, lycka och oro, kommer allt att gå bra, jag visste hur jag fick kämpa med kullen innan för att de skulle gå upp i vikt, nu var det ytterligare en stor kull.

Från början kämpade de om de bästa tutarna, vilken instinkt dessa små liv har! Jag såg till att alla fick ta del av den viktiga råmjölken och delade sen upp dem i matlag så jag kunde ha koll på att alla fick i sig mat som de skulle. Hur ska jag kunna skilja dem åt? Det fick bli nagellack i olika färger.

När natten kom vågade jag inte sova, tänk om något hände, tänk om Kira skulle lägga sig på någon valp, tänk om nån blev slö och jag missade det. Jag ställde klockan på larm varje kvart, tur att jag jobbar natt och är van att vara vaken!

Första veckan

De första dagarna flyter ihop, oron finns alltid att något ska gå fel och kan de inte sluta gå ned i vikt? Jag gillar

inte den första veckan, det är så mycket som kan gå fel. Kira verkade ha rätt okej med mjölk för alla sex, men oron fanns ändå för de två minsta så därför stödmatade jag dem lite. Det är något jag har fått rutin på från föregående kull där jag matade alla fem valpar varje 1,5 timme i en vecka, så detta kunde jag.

Allt gick bra, de började stanna av i viktnedgången. Hade konstant 24 grader i valplådan, valparna var så pigga och goa.

Valparna äter och mår bra, men runt dag 6 händer något.

Nån smitta?

Men så hände det, från ingenstans började en valp vägra att äta och tjöt konstant. Så klart var det sen kväll när allt jobbigt hände. Jag ringde min syster som är veterinär, hon svarade inte. Jag ringde jourveterinären, men kom bara till telefonsvarare. Valpens tjut skar i mig, det gick inte att tänka, ville bara hjälpa. Lade den isolerad från de övriga om det var något som smittade. Han vägrade att äta, låg bara och skrek och timmarna gick.

Jag fick kontakt med en veterinär som bokade in mig direkt på morgonen. Men det var en evighet till dess när jag hörde valpens tjut som aldrig slutade.

Jag tog honom till veterinären som undersökte. Men när de är så små är det inte så mycket som kan göras, han fick vätska och b-vitamin. Jag hoppades bara att han skulle ta sig igenom detta, vad det nu var.

Men ett dygn senare dog han i min famn. Kunde jag ha gjort något mer? Vad var det han dog av? Varför tjöt han konstant så hjärtskärande?

Orkar inte

Jag var tvungen att rycka upp mig och ta hand om de andra, det var ju fem små troll kvar.

Men när jag satt och såg på dem så var det ytterligare en valp som inte var som han brukade. Jag tog upp honom och kände direkt att något var fel. Samma sak hände, från att ha ätit jättebra till att helt plötsligt inte vilja ha någon mat alls och sen kom det där fasansfulla tjutet.

NEJ. Inte en till, jag orkar inte, kroppen skriker, vad ska jag göra, vad är det som är fel, vad gör jag för fel? Det går runt i huvudet.

När jag satt med honom i knät började nästa valp att tjuta.

Jag fattar inte, men förstår ändå att det är samma sak som har hänt alla tre. Jag sitter och tittar ner på de tre som är kvar och de två som ligger bredvid mig i karantän och skäms för att valparna bara dör.

Är jag en så dålig uppfödare? Har jag missat något totalt denna gång eller vad är det frågan om?

När jag satt där och funderade med de sjuka tjutande valparna bredvid mig kom jag plötsligt ihåg något som min syster sagt angående hundherpes inför min första valpkull.

Jag började läsa om herpes och blev nästan säker, allt stämde, jag kunde bocka av punkt för punkt. Det måste vara herpes som är nästan till hundra procent är dödligt när symtom uppdragas.

Hög värme

Vad hade hon sagt? Jo, hög temperatur över 30 grader i valplådan då bryter inte det ut. Jag satte värmegolvet på max, värmelampan högt, men ändå koncentrerat i valplådan och bad att detta ska hjälpa. Nu måste jag ha koll så de inte torkar ut och att det är över 30 grader, annars kommer hela kullen att dö.

Mamma Kira tar sig ett liggande mål mat liksom hennes valpar.

Min ork var på gränsen, gråten kom i omgångar för jag hade misslyckats och dessa små hjälplösa valpar som ligger bredvid mig och skriker.

Jag hade daglig kontakt med veterinär. Valparna som blivit sjuka, kunde med lite tur ta sig ur det. Men sådan tur hade inte jag. Fyra i kullen dog på det där gräsliga sättet, men två klarade sig och jag var och är överlycklig för det och speciellt för Kiras skull.

Ingen obduktion är gjord så jag vet inte till hundra procent att det var herpes. Men när jag beskrev förloppen för veterinären och min syster så sa de samma sak - det låter väldigt likt herpes.

Vaccin

Herpes finns hos hundar och är vanligare än man tror. Men tiken kan vaccineras i samband med parning. Planera i god tid och prata med veterinärkliniken så att de kan beställa hem vaccinet så det finns när ni behöver.

Det finns säkert nackdelar med vaccinering, men jag kommer aldrig att ta fler valpkullar utan den. Det var psykiskt väldigt jobbigt att höra dessa små individer oavbrutet skrika och ha ont. Det vill inte jag att någon annan ska behöva uppleva.

Jag vill tacka Marie Ström, Häggetorps kennel, hon var min stöttepelare och valplåde-kompis under den här tiden. Ett stort tack även till Annette Vabö som svarade på många av mina frågor.

Mamma Kira (Koviks Enastående Essie)

Hundägare, märk upp och anmäl!

Jordbruksverket och SKK påminner

I en viktig påminnelse till alla hundägare, understryker Jordbruksverket behovet av att märka och registrera våra fyrbenta vänner. Det är enligt svensk lagstiftning obligatoriskt att se till att hundar är korrekt märkta och registrerade i det centrala hundregistret. Denna åtgärd är avgörande för att främja djurskydd och underlätta spårbarhet.

Det är också av yttersta vikt att anmäla avlidna hundar till Jordbruksverket för att hålla registret aktuellt. För medlemmar i Svenska Kennelklubben (SKK) eller tillhör en rasklubb, är det lika viktigt att meddela dem om din hunds bortgång. Genom att följa dessa steg bidrar du till en ansvarsfull husdjurshållning och stödjer arbetet med att skydda våra älskade husdjur. Glöm inte att registrera din hund och rapportera eventuella förändringar till både Jordbruksverket SKK och rasklubben.

Källa: Jordbruksverket & SKK

MEDLEMSKORT...

Nu kan ni ladda ner och/eller skriva ut era medlemskort själva!

*Logga in på www.mittskk.se

*Välj mina medlemskap

Där finns ett medlemskort att ladda ner för dig som är medlem. Detta

medlemskort är endast det som namnet säger – ett medlemskort.

Medlemskortet ersätter inte den inbetalningsavi/medlemskort som skickas ut när det är dags att förnya

medlemskapet eller till nya medlemmar.

GOTTÅSATRÄFFEN 28 – 30 JUNI 2024

Bästa lundehund vänner!

Vi hade en mycket lyckad privat lundehundsträff förra året hemma hos Olle och Susanne i Gottåsa.

På gården, som är på 52 000 m², finns både gräsplaner och ekskogar och utanför finns fina strövområden med både tall- gran- och lövskog.

Olle och Claes hade ordnat med en äventyrsbana som kommer att utvecklas vidare i år. Vi kommer också att ha inslag med nosework, lydriad, blodspår, utställningsträning och spår/ sök. Naturligtvis kommer vi att ha gemensamma middagar och kvällsaktiviteter.

Det finns gott om plats för både husbil och husvagn och el kommer att finnas till ett begränsat antal platser (50 kr/natt). Om någon vill tälta så går det också bra. Vi har också möjlighet att erbjuda ett mindre antal platser i våra bostadshus.

Ytterligare uppgifter om anmälan kommer att finnas bland annat i kommande nummer 2/ 2024 av "Lundehunden i fokus" samt via FB.

Hjärtligt välkomna!

Mattias spårar i skogen med "Trulls"

Om ni redan nu vet att ni vill komma eller är intresserade så går det bra att kontakta oss på vår mail:

Susanne: kittgunnarsson@gmail.com

Olle: svenollebertil@gmail.com

Lundehundboka

Lundehunden är kanske den »norskaste« av alla norska hundraser, med en mycket gammal historia och tradition längs norska kusten. Det är också en av världens mest speciella hundraser, med sina sex tår på alla fyra tassor och dess unika smidighet. Norge ansvarar för att förvalta denna ras, som är utrotningshotad.

Lundehundboka tar sig an rasens historia och kustkulturens betydelse. Samtidigt ger boken en introduktion av lundehundens skötsel och vård, och är väl lämpad för alla som är intresserad av rasen. För dig som vill skaffa lundehund eller vill bli uppfödare av rasen kommer boken att ge viktig information. *Lundehundboka* bidrar förhoppningsvis till att väcka intresse för lundehunden så att flera skaffar en, och kanske bidrar till rasens räddning genom att avla på sina lundehundar.

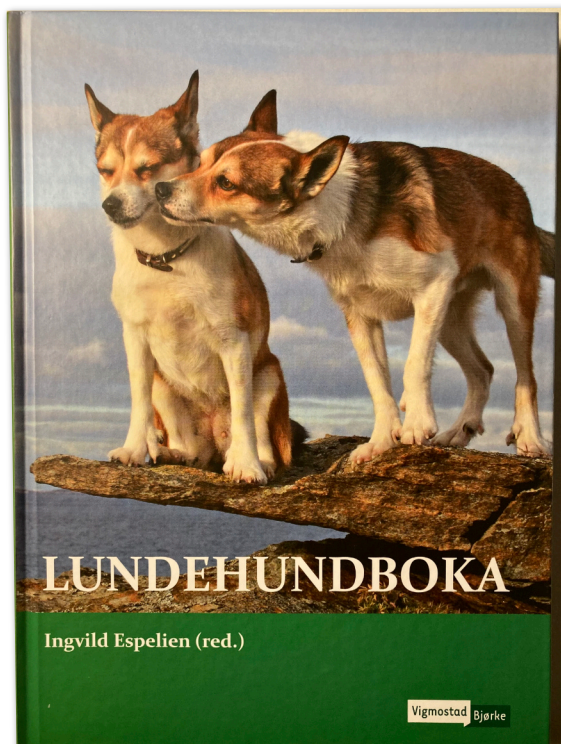
Inbunden bok, 256 sidor, med många fina bilder.

Pris 430 kr inkl frakt inom Sverige.

För att beställa boken gå in på vår hemsida: www.lundehund.se
Gå in under fliken övrigt och klicka vidare till *shop*, där ni finner bl.a. boken. Länk till *beställningsblanketten*.

https://lundehund.se/shopen/form_bestallning/

LUNDEHUNDEN NR 1 – 2024

Norsk Lundehund Klubb inviterer til Lundehunddagene 2024 på Værøy 11. - 14. juli

PROGRAM FOR HELGEN*

TORS DAG 11.juli

- Kl. 10:00 - 11:00 Tog gjennom "bygda" med skilt for de forskjellige landene. Oppmøte butikken.
- Kl. 11:00 - 15:00 Tur for de som ønsker til Nordlandsnupen. Godt merket sti fra Breivika til Værøys høyeste fjell.
- Kl. 12:00 - 14:00 Beskrivelse av prosjekthunder v/Arne Foss - utstillingsplassen.
- Kl. 14:30 - 15:30 Visning av prosjekthundene for alle fremmøtte v/Arne Foss.
- Kl. 17:00 - 20:00
- Offisiell åpning av Lundehunddagene på Værøy ved ordfører Susan Berg Kristiansen.
 - Avduking av Vandreutstillinga i Aulaen i "Gammelskolen".
 - Boklansering: Den nye Lundehundboka - Innledning ved leder av Norsk Genressurscenter, husdyr, Nina Svartedal.
- Foredrag ved forfatter Ingvild Svorkmo Espelien.
Etter lanseringen vil det være mulig å kjøpe bøker med personlig hilsen, signert av forfatteren.
- Kl. 20:00 - 22:00 Medlemsmøte og utdeling av priser Årets utstillings- og aktivitetshund i Aulaen i "Gammelskolen".

FREDAG 12.juli

- Fjelltur for de som vil, på egenhånd. Turtips kommer på Facebook.
- Kl. 09:30 - 11:00 Utstillingstrening hvis stor nok interesse.
- Kl. 11:00 - 12:00 Foredrag av Edmund Røstgård.
- Kl. 12:30 - 13:30 "Kom som du er". Uoffisiell utstilling som er åpen for prosjekthunder, kryptorkide og de som ellers ikke har lov å delta på offisielle utstillinger. Dommer: Arne Foss. Sted: Utstillingsplassen.
- Kl. 14:00 - 19:00 Tørrfeskutstillinga m/STORCERT og Valpeshow. Barn & Hund i pausen.
Sted: Utstillingsplassen. Dommere: Svein Helgesen og Arne Foss.
- Kl. 19:00 - 20:00 Internasjonalt møte.
- Kl. 20:00 Møtes på puben på Værøy for sosial sammenkomst.

LØRDAG 13.juli

- Kl. 10:00 - 18:00 Spesialutstillingen m/STORCERT og Valpeshow. Barn & Hund og Gubbe & Hund i pausen.
Sted: Utstillingsplassen. Dommere: Arne Foss og Svein Helgesen.
- Kl. 20:30 - Felles samling evt. Nordlandshagen med grilling. Vi forsøker å få tak i hvalkjøtt til salgs for grilling.

SØNDAG 14.juli

- Kl. 11:30 - Fellestur til Måstad. For de som ønsker en litt mer krevende og veldig spektakulær trasé vil det bli guidet tur fra Skiphalsen over Håen til Måstad med Ida Torsteinsen. Mer informasjon kommer.

Torsdag - lørdag Kl. 11:00 - 15:00

Kafè drevet av Fiskarkvinnelaget i Aulaen ved utstillingsplassen. Lundebua er åpen. På lørdag har vi lotteri til inntekt for klubben. Vi blir veldig glade dersom du tar med en gevinst eller to.

**Foreløpig program - arrangementene, tidspunktene og priser kan bli endret*

Påmelding

- Påmelding til utstillingene skjer elektronisk via NKK (nkk.no). Påmeldingsfrist 16.06.2024. Spørsmål til selve utstillingene kan sendes til spesial@lundehund.no, og merkes "Elin, Utstilling"
- Påmelding til "Kom som du er" skjer på fredag fra kl 11:00 på utstillingsplassen. Kostnad kr 150,- pr påmelding.
- Påmelding til "Barn & Hund", samt "Gubbe & Hund" skjer i sekretariatet på utstillingsdagen.

NB! Alle må vise gyldig vaksinasjonskort før de slipper inn på utstillingsplassen. De som har med seg hund som ikke skal stille i konkurransen må også vise gyldig vaksinasjonskort.

Alle hunder skal være vaksinert i henhold til NKKs regler. Valper under 4 måneders alder har ikke adgang til utstillingsplassen.

Varför finns korsningsprojektet?

Jo, därför att Norsk lundehund troligen är hundvärldens mest inavlade ras med cirka 95 procent lika gener, det vill säga att lundehundarna näst intill är klonade av varandra. DNA-analys visar att norsk lundehund har en genetisk variation på endast cirka fem procent.

Därför startades korsningsprojektet för tio år sen.

Text och bild: Cecilia Obitz

Man har tidigare sagt att alla dagens lundehundar stammar från fem individer som överlevde valpsjukan i början av 1960-talet. Men det har senare visat sig att tre av dessa individer var så nära släkt med varandra som mor och son. Ska man vara krass stammar dagens hundar egentligen bara från två individer. Vilket gör att hur vi än avlar och hur bra det än ser ut med inavelsprocenten så blir det inte bättre med den genetiska variationen.

Lundehundens hälsa i Norska klubbens RAS-dokument är baserad på statistik från inventeringar av rasen som gjorts vartannat år sen många år. Informationen har lagts in i databasen så att man kan följa utvecklingstrender som fruktbarhet, hälsoproblem, levnadsålder och så vidare över tid.

Lundehunden har förhållandevis få ärftliga sjukdomar och defekter, men mage/tarmsjukdomar, inklusive IL, är ett allvarligt problem i rasen.

Avel på lundehund skiljer sig på många sätt från avel i de flesta andra hundraser, på lundehund finns inga restriktioner eller krav på hälsundersökningar.

Huvudmålet är att få så många kliniskt friska hundar i

avel i så många olika kombinationer som möjligt, så att vi tillvaratar det mesta möjliga av den pyttelilla genetiska variation på fem procent som fortfarande finns i rasen.

En kliniskt frisk hund är en hund som inte visar några tecken på sjukdom och som är mentalt och fysiskt frisk.

En sjunkande genetisk variation

I en hundras med stängd stambok tappar man genetisk variation för varje generation som aveln fortgår. Tappet pågår hela tiden och till slut kan så mycket av den genetiska variationen gå förlorad att populationen riskerar att dö ut på grund av inavelsdepression. Den utvecklingen har skett med lundehunden.

Ett tydligt tecken på inavelsdepression är dåligt immunförsvar, som till exempel kan ge hudproblem och ökad förekomst av ärftliga sjukdomar. Hos lundehunden har vi en sådan sjukdom förorsakad av en defekt i tarmens lymfsystem.

Inavelsdepression ger också nedsatt fruktbarhet som visar sig genom svårigheter att få till parning eller parningar som inte ger valpar eller att det i kullar bara föds en valp.

Vem är äkta, Brattsbergåsen's Isak och Godhunden Fina Flickra B3

Hälsoutmaningar

Alla lundehundar är generellt disponerade för mage-tarmproblem, eftersom de har en medfödd defekt i tarmens lymfsystem. Denna defekt kan bland annat ge mage-tarmsjukdomen Intestinal Lymfangiektasi (IL) som är en väldigt allvarlig sjukdom med diarré och vätskeansamlingar.

Det slutar tyvärr ofta med att hunden dör, även om vi på senare år blivit duktigare på att behandla hundarna så att flera klarar sig. Eftersom alla lundehundar är disponerade för detta rekommenderas att alla hundar, också de som är till synes friska, utfodras med ett foder med låg fettinnehåll (max 15 procent). På grund av defekter i lymfsystemet runt tarmen kommer lundehunden att vara disponerad för flera former av mag-tarmproblem som gastrit, tarmcancer och infektioner förorsakade av bakterier och parasiter.

Korsningsprojektet

Med all dessa fakta bestämde styrelsen i Norsk Lundehund Klubb sig för mer än tio år sen att starta ett korsningsprojekt för rasen med målsättning att öka den genetiska variationen och få en friskare lundehund.

Projektplanen gick ut på att i en sidopopulation bedriva en korsningsavel med tre andra nordiska spetsraser - Norsk buhund, Isländsk fårhund och Norrbottenspets.

Projekthundarna ska alla mönstras och beskrivas av en expert på rasen efter ett fastlagt protokoll. Alla projekthundar ska också hälsoundersökas, och för att de ska få gå vidare i avel ska de ha patella grad 0, vara fria från HD (grad A eller B) och vara ögonlysta med u.a.. De ska heller inte ha haft några mag/tarmproblem av något slag, inga hudproblem eller andra hälsoproblem och de ska ha en god mentalitet och starka nerver.

I år är det tio år sedan den första kullen i korsningsprojektet föddes, sedan dess har 94 första, andra och tredje generationens projekthundar fötts.

Hösten 2022 beslutade klubben på ett extra årsmöte att öppna stamboken för utvalda tredje generationens projekthundar från och med 2023. Alla projekthundar märks i sitt namn med B för buhund, I för Isländsk fårhund och N för Norrbottenspets samt vilken generation de tillhör.

Detta gör att du som uppfödare lätt kan se och välja om

du vill ha en projekthund i din uppfödning eller ej.

Hittills har tre hundar uppfyllt alla kraven och blivit "släppta". Det är Hrafnir I3 av Revehjerta, Pan B3 av Vinterskogen och Godhunden Egon B3. För att bli inmönstrade krävs också ett "very good" på en utställning godkänd av NKK eller på en egen inmönstring där en specialdomare på rasen bedömer hunden.

Pan B3 har fått excellent på utställning och vunnit labbepokalen på rasspecialen och för Hrafnir I3 saknas bara ett cert för att bli norsk utställningschampion.

Eftersom dessa tre nu finns i stamboken är de att betrakta som renrasiga lundehundar, och ägarna avgör till vem de vill låna ut sin hund för avel. Rekommenderat antal valpar per hund gäller också för dessa hundar. Klubben har givit rådet till uppfödarna att de första åren bara sälja 25 procent av valparna utanför Norge. Hittills har en valp exporterats till Finland (Åland) och en valp till Danmark.

När det gäller avkommor till de tre "släppta" projekthundarna är dessa fria att användas i avel.

När "släpps" nya projekthundar?

Det är svårt att säga när det blir. De projekthundar som ska mönstras in ska vara tredje generation. Idag finns det 14 hundar där 12 är B3 (efter buhund) och två är I3 (efter Isländsk fårhund). Ännu finns det bara en första generation efter Norrbottenspets. Alla hundarna ska först hälsotestas och uppfylla klubbens krav innan de kan utvärderas för att mönstras in i rasen. Idag finns det fyra specialdomare för inmönstring: Christen Lang, Siv Sandö, Elisabeth Bugge Olsen och Arne Foss.

Samhället ställer krav på sund hundavel

I Norge kom en dom från Hovrätten där det slogs fast att det är förbjudet att avla på renrasiga Cavalier King Charles Spaniel i Norge på grund av en hög förekomst av ärftlig sjukdom i rasen (över 16%) kombinerad med låg genetisk variation. Avel får nu bara bedrivas genom ett korsningsprojekt där det är Mattillsynet (Jordbruksverket) som ställer kraven som rasklubben har att rätta sig efter.

Beslutet för mer än tio år sedan att starta ett korsningsprojekt för Norsk lundehund var ett klokt beslut. För rasens överlevnad finns ingen annan väg att gå.

Bland nästan 100 projekthundar är det ingen som hittills fått IL. Samtidigt ska man vara medveten om att varje gång som vi korsar tillbaka med lundehund tappar vi genetisk variation igen och risken ökar för varje generation att någon hund kommer att insjukna i IL.

Ännu finns det ingen test och man vet heller inte arvs gången för IL eller vilka gener som kodar för sjukdomen.

Projekthundar i Sverige

I Sverige finns tre projekthundar: Eila Hekladottir B2 av Lundepoten född 2018, Lundesommer Loppa I2 och Godhunden Fina Flickra B3, båda födda 2020. Ingen av dessa hundar kommer tyvärr att gå vidare i avel på grund av att de inte klarat hälsokraven.

Om de hade gått vidare i avel hade deras valpar utan kennelnamn registrerats i Norsk Kennel Klubb enligt överenskommelse mellan svenska och norska kennelklubbarna.

De registreras utan kennelnamn eftersom kennelnamnet finns i det land där ägaren är skriven.

Eli - en lundehund i Kanada

I Québec, den fransktalande delen av Kanada, lever Eli/Sakari Finnick med sin husse Paul. Eli föddes i Colorado, USA, den 6 februari 2016 hos uppfödarna Tracy och Peter Rousseau. Föräldrar är Eriksro Tappra Dionysos och Sakari's Elsking Legacy.

Text: Gitte Wittzell Fotograf Paul Desaulniers

Paul berättar att han körde 3500 km till den närmsta uppfödaren av norsk lundehund och det har han aldrig ångrat. Tanken var från början att skaffa en schäfer men det var lång väntetid på dem så familjen tittade igenom en hundbok med all världens hundraser och fastnade för den lilla norska urhunden.

Pauls son Markus och Eli paddlar kajak

Väntetiden var ännu längre än för schäfer men det fick det vara värt. Ett år tidigare än förväntat kom dock Eli till världen. Han var liten och skör och mamman dog tyvärr men Eli togs om hand av en annan tik och växte snabbt till sig.

Tre och en halv dag tog bilfärden från Québec till Colorado och Eli stal Pauls hjärta vid först mötet. Lika lång tid tog det hem till frun Brigitte och sonen Markus som blev lika förtjusta. Familjen lever på landet nära skog och Eli får ett härligt liv med stor frihet. Paul beskriver Eli som en hund med starkt resursförsvär och att han tidigt valde Paul till sin människa. Idag lever Eli och Paul själva efter en skilsmässa och enligt Paul är Eli nöjd med att få ha sin

favorithusse för sig själv.

“Det här är en av de mest fantastiska hundar jag haft, trots hans gälla skall och starka resursförsvär. Han älskar mig men kanske mest sig själv. Jag känner mig privilegierad att ha fått lära känna denna ovanliga hundras och jag berättar gärna om den för människor jag möter”, avslutar Paul.

Paul finns på Facebook under namnet Paul Eau men heter egentligen Paul Desaulniers och bor i Warwick, Québec, Kanada.

Eli i Snön

Sök Hundstipendiet: En helg på slottet!

Svedea ger sju hundägare chansen att lära sig om hundens beteende och träna roliga sporter på Hesselby Slott helgen 31/8-1/9. Nu är ansökan öppen!

Bakgrunden till att Svedea instiftade Hundstipendiet var att inspirera hundägare att utvecklas tillsammans och samtidigt lära känna sina hundar lite bättre. För tredje året i följd genomförs stipendiet i svårslagen miljö, denna gång på hundvänliga Hesselby Slott.

– Vad är väl en helg på slottet? Alldeles underbar! Intresset för Hundstipendiet har aldrig varit så stort som sen vi införde slottstemat. Alla stipendiater vittnar om en fantastisk helg där man får två minnesvärda och lärorika dagar med sin hund, tack vare våra fantastiska hundträningsexperten från Glada Jyckar. Nytt för i år är att den välkända veterinären Ylva Trygger kommer, säger Catalina Gustafsson, ansvarig för Hundstipendiet på Svedea.

– Vi har fått förmånen att vara med vid två tidigare tillfällen och kan bara instämma i alla lovord. Det är så kul att se glädjen både bland hussar, mattar och inte minst alla hundar! Jag och Monica håller teoripass och praktiska övningar i nosework och rallylydnad, två jättefina aktiviteter som stärker de känslomässiga banden mellan hund och ägare och vi ser verkligen fram mot helgen, säger Kicki Fellstenius, grundare och ägare till Glada Jyckar.

– Det här är det roligaste uppdraget jag kan tänka mig som veterinär. Det ska bli spännande att få vara med under en helg där deltagarna, både människorna och hundarna, kommer att få unik kunskap, roliga upplevelser, skapa oföglömliga minnen och samtidigt få vänner för livet. Tack Svedea! säger Ylva Trygger, veterinär på Canis Academy.

Hundstipendiet 31 augusti–1 september

Både stipendiater och hundar kan räkna med en aktiv och rolig helg som även rymmer trevlig samvaro, god mat och skön sömn på anrika Hesselby Slott i västra Stockholm. Ur innehållet:

- *Övernattning i enkelrum
- *Frukost, lunch och middag
- *Föreläsning: Är din hund lycklig
- *Träning i nosework och rallylydnad
- *Professionell handledning

Så söker man hundstipendiet

Ansökan görs på svedea.se/hundstipendiet senast den 30 april 2024.

Att köpa och sälja hund

En vacker dag är det dags. På varsin sida om ett litet knyte med ett öra upp och ett hängande står uppfödaren, som har följt valpen från den dagen den blev till, på andra sidan köparen eller köparna som har väntat länge på sin nya familjemedlem.

Text och fotograf: Barbro Röken

En vacker dag är det dags. På varsin sida om ett litet knyte med ett öra upp och ett hängande står uppfödaren, som har följt valpen från den dagen den blev till, på andra sidan köparen eller köparna som har väntat länge på sin nya familjemedlem.

Just då är det svårt att se sin nya familjemedlem som en handelsvara, men det är just då precis vad den är. Om en uppfödare har fött upp och sålt djur mer än någon enstaka gång så kan han eller hon betraktas som hobbyföretagare och konsumentköplagen gäller. Varje uppfödare som är medlem i SKK är skyldig att alltid skriva ett avtal med köparen och för detta finns färdiga köpeavtal att hämta på SKKs hemsida liksom en broschyr med information om hundköp.

När man köper en hund gäller samma regler i konsumentköplagen som för andra varor, förutsatt att priset är högre än 10% av landets prisbasbelopp som är 57 300 år 2024. I lagen står att köparen har undersökningsplikt, vilket troligen innebär att köparen måste undersöka hunden före köpet.

Vill uppfödaren ställa särskilda villkor, som rätt att använda hunden för avel och utställning så finns speciella avtal för detta.

För säljaren kan det finnas intresse av att ställa villkor för att sälja hunden, exempelvis att den inte får användas i avel eller till och med att den måste kastreras, men sådana krav får man inte ställa, när köpet är klart och hunden har bytt ägare så är det givetvis den nya ägaren som har full bestämmanderätt. Tidningen Råd och rön liknar, lite kallt kan det tyckas, detta vid att köpa en bil, säljaren kan ju inte ställa villkor för hur köparen ska använda bilen.

Hur blir det då med avelsrätt? Då används ett köpeavtal med särskilda villkor och man erlägger inte hela köpeskillingen utan hälften och resten som rätten till en valpkull. Det är viktigt att uppfödaren och valpköparen är överens om hur samarbetet ska se ut då tiken ska valpa eller hanen ska betäcka.

Det finns också särskilt fodervärdsavtal att hämta hos SKK.

Råd och rön uppmanar också den blivande hundägaren att ta reda på vad avtalet innebär innan man åker ut och träffar valpen. När man sitter där med vovven som man ska åka hem med är det svårt att tänka klart som vi vet. Kanske även för uppfödaren. Blir det osämja mellan uppfödaren och ägaren senare så är det inte Svenska kennelklubben som löser det åt dom utan avtalet måste i värsta fall tolkas i domstol.

Vad händer om min valp blir sjuk, kanske rentav dör som liten eller ung? Enligt konsumentköplagen har man rätt att reklamera en vara med ett fel som fanns vid köpet i tre år. De första sex månaderna efter köpet är det säljaren som

Langenesjenta's Flo Piadatter 9 veckor.

måste bevisa att felet inte fanns vid försäljningen, där- efter alltså köparen. Det finns möjligheter att förhandla bort säljarens skyldighet. Vid ursprungliga fel kan man begära prisavdrag eller, i allvarliga fall, att köpet hävs. Samma sak gäller om man trots avtal inte får någon stamtavla för hunden. Blir man inte överens måste man även då gå till domstol.

Hur är det med ångerrätt om valpen inte motsvarar förväntningarna? Som vi vet så gäller ångerrätten bara varor som inte köps i ett personligt möte, utan på nätet eller telefon. Förhoppningsvis gör man inte så när man köper hund. Som uppfödare kanske man ändå, om köparen är missnöjd, vill låta köpet gå tillbaka.

Ett exempel från egen erfarenhet. När vi skulle hämta en valp (dock inte lundehund!) upptäckte vi att den hade stora hudproblem. I besiktningsprotokollet från dagen innan fanns ingen anmärkning. Säljaren erbjöd oss att häva köpet. Det skrevs till i avtalet att vi hade rätt att lämna tillbaka henne inom två veckor, giltigt eller inte. Men ... att lämna "vår" lilla valp på det stället var inget alternativ för oss, båda veterinärer. Med dagliga bad var hon len och fin efter de två veckorna. Med uppfödaren har vi aldrig mer haft kontakt. Och några veterinärkostnader blev det inte heller.

Källa: Råd & Rön & SKK

Returadress:
Svenska Lundehundsällskapet
c/o Carina Jansson
Fagottgatan 45
656 31 Karlstad

Adressändring:
www.lundehund.se/medlem

PP Sverige, Port Payé

